

Regulamin pobierania tkanek i narządów ze zwłok ludzkich w celach naukowych oraz na potrzeby prowadzenia prac badawczych z zakresu nauk medycznych w trakcie przeprowadzanych sekcji sądowo-lekarskich w Pracowni Ekspertyz Sądowo-Lekarskich Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu Jagiellońskiego - Collegium Medicum.

Prowadzenie prac naukowych oraz pobieranie tkanek ludzkich do badań innych niż wynikające z treści postanowienia prokuratora zarządzającego sekcję zwłok w trybie odnośnych przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tekst jednolity Dz. U. z 2024 poz. 37 ze zm.) jest możliwe pod warunkiem spełnienia łącznie wszystkich warunków niżej opisanych.

§ 1

1. Warunkiem przystąpienia do prac naukowych z wykorzystaniem do badań tkanek lub narządów osób poddawanych sądowo-lekarskiej sekcji zwłok, o której mowa w art. 4 ustawy z dnia 1 lipca 2005 roku o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1185), jest uczestnictwo osoby / osób zatrudnionych w Katedrze i Zakładzie Medycyny Sądowej Uniwersytetu Jagiellońskiego - Collegium Medicum jako członków zespołu badawczego w programach/ projektach naukowych wykorzystujących tkanki lub narządy ludzkie pobrane ze zwłok podczas sekcji sądowo-lekarskiej.
2. Kierujący pracami zespołu badawczego przekazuje do Pracowni Ekspertyz Sądowo-Lekarskich Katedry Medycyny Sądowej UJCM kopię ostatecznej wersji projektu badania zawierającego szczegółowy opis metodyczny wraz protokołem pobrania próbek lub próbki, a także kopię egzemplarza opinii Komisji ds. Etyki Badań Naukowych UJCM.

§ 2

W Pracowni Ekspertyz Sądowo-Lekarskich Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum, prowadzony jest rejestr, w którym odnotowuje się następujące dane:

- 1) numer pobrania,
- 2) numer sekcji zwłok,
- 3) datę wykonania sekcji zwłok,
- 4) badacza, będącego jednocześnie pracownikiem Katedry Medycyny Sądowej UJCM, który jest odpowiedzialny za pobranie,
- 5) oznaczenie programu badawczego zgodnie z nomenklaturą obowiązującą,
- 6) wynik sprawdzenia braku sprzeciwu w Centralnym Rejestrze Sprzeciwów, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 1 lipca 2005 roku o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów,
- 7) wynik sprawdzenia czy zmarły za życia wyraził zgodę na pobranie od niego komórek, tkanek i narządów po jego śmierci dla potrzeb prowadzenia badań naukowych lub dla celów dydaktycznych,
- 8) uzyskanie informacji o braku sprzeciwu właściwego prokuratora na pobranie tkanek lub narządów na cele programu badawczego/ projektu naukowego,
- 9) rodzaj pobranej tkanki lub narządu.

§ 3

Obowiązkiem członka zespołu badawczego będącego jednocześnie pracownikiem Katedry Medycyny Sądowej UJCM wykonującego sekcję zwłok zleconą Pracowni Ekspertyz Sądowo-Lekarskich Katedry Medycyny Sądowej UJCM przez właściwego prokuratora jest w szczególności:

- 1) kwalifikacja tkanek i narządów do badania naukowego,

- 2) uzyskanie informacji o braku sprzeciwu na pobranie tkanek i narządów w Centralnym Rejestrze Sprzeciwów przez niego osobiście lub osobę upoważnioną,
- 3) uzyskanie informacji od członków rodziny zmarłego lub osoby niespokrewnionej pozostającej w bliskiej relacji czy zmarły za życia wyraził zgodę na pobranie od niego komórek, tkanek i narządów po jego śmierci dla potrzeb prowadzenia badań naukowych lub dla celów dydaktycznych i udokumentowanie tej informacji w Protokole z badania woli zmarłego, który powinien zawierać co najmniej: informację czy zmarły za życia sporządził udokumentowane oświadczenie w powyższym zakresie (i ewentualnie pozyskanie takiego oświadczenia), a jeżeli oświadczenie nie zostało złożone w udokumentowanej formie, informację czy zmarły za życia złożył oświadczenie ustne (udokumentowanie szczegółów treści takiego oświadczenia i wskazanie okoliczności jego złożenia w tym świadka/świadków złożenia takiego oświadczenia). Pomocniczy wzór Protokołu, o którym mowa powyżej stanowi załącznik do niniejszego Regulaminu.
- 4) przygotowanie wystąpienia i uzyskanie informacji o braku sprzeciwu, o którym mowa w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 października 2007 roku w sprawie sposobu i trybu uzyskania informacji od prokuratora lub stanowiska sądu rodzinnego o niewyrażeniu sprzeciwu na pobranie ze zwłok komórek, tkanej i narządów (Dz. U. z 2007 r. Nr 210 poz. 1532). Wystąpienie powinno zawierać: imię i nazwisko zmarłego, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, numer PESEL oraz numer dokumentu tożsamości, (chyba że dane te nie są znane), datę zgonu; wskazanie okoliczności, które doprowadziły do śmierci, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które powodują uzasadnione podejrzenie, że zgon mógł być wynikiem czynu zabronionego, stanowiącego przestępstwo; określenie komórek, tkanek lub narządów, które mają być pobrane; oświadczenie lekarza, że pobranie komórek, tkanek lub narządów nie będzie stanowiło przeszkody w ustaleniu przyczyny zgonu; określenie komórek, tkanek lub narządów, które mogą być pobrane i zabezpieczone na potrzeby postępowania dowodowego.

§ 4

1. Prace administracyjne związane z prowadzeniem rejestru prowadzone są przez pracownika wyznaczonego przez Kierownika Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej UJ CM i Kierownika Pracowni Ekspertyz Sądowo-Lekarskich Katedry Medycyny Sądowej UJ CM.
2. Pracownik, o którym mowa w ust.1 jest również odpowiedzialny za przeprowadzenie sprawdzeń, o których mowa w § 3 pkt. 2 i 3 oraz przygotowanie wystąpień, o których mowa w § 3 pkt 4.

§ 5

Pobranie tkanek i narządów dla celów dydaktycznych jest możliwe podczas sekcji sądowo-lekarskiej po spełnieniu wymagań, o których mowa w treści Regulaminu, z zamieszczeniem stosownego wpisu w treści rejestru włącznie z oznaczeniem „dla celów dydaktycznych”.

PROTOKÓŁ Z BADANIA WOLI ZMARŁEGO

*(WZÓR POMOCNICZY: UWAGA! NINIEJSZY WZÓR MOŻE WYMAGAĆ
UZUPEŁNIENIA/MODYFIKACJI ZGODNIE Z WYMOGAMI KOMISJI DS. ETYKI BADAŃ
NAUKOWYCH W ODNIESIENIU DO POSZCZEGÓLNYCH BADAŃ)*

W dniu..... r. pani/pan, będący pracownikiem i jednocześnie członkiem zespołu badawczego projektu pt.”.....” przeprowadził rozmowę osobistą/telefoniczną/za pośrednictwem innych środków komunikacji na odległość z i odebrał poniższe Oświadczenie:

Data spotkania/rozmowy

Miejsce spotkania (jeżeli dotyczy)

Godzina spotkania/rozmowy

Oświadczenie członka rodziny lub osoby niespokrewnionej pozostającej w bliskiej relacji ze zmarłym

Imię Nazwisko

PESEL

nr dokumentu potwierdzającego tożsamość składającego oświadczenie

Oświadczam, iż w stosunku do zmarłego (imię nazwisko PESEL) jestem (właściwie obwieść obwódką):

- a. współmałżonkiem
- b. zstępnym,
- c. rodzicem,
- d. rodzeństwem,
- e. inną osobą spokrewnioną w linii prostej / w linii bocznej
- f. osobą niespokrewnioną pozostającą w bliskiej relacji

Oświadczam (właściwie obwieść obwódką) że:

- a. **NIE JEST MI WIADOMYM**, że zmarły, o którym mowa wyżej, złożył oświadczenie pisemne, opatrzone własnoręcznym podpisem lub złożył oświadczenie ustne w obecności co najmniej dwóch świadków i następnie pisemnie potwierdzone przez tych świadków własnoręcznymi podpisami o wyrażeniu sprzeciwu na pobranie od niego komórek, tkanek i narządów po jego śmierci.
- b. **JEST MI WIADOMYM**, że zmarły, o którym mowa wyżej, złożył oświadczenie pisemne, opatrzone własnoręcznym podpisem lub złożył oświadczenie ustne w obecności co najmniej dwóch świadków i pisemnie potwierdzone przez tych świadków własnoręcznymi podpisami o wyrażeniu sprzeciwu na pobranie od niego komórek, tkanek i narządów po jego śmierci. Świadcami złożenia ustnego oświadczenia o powyższej treści były następujące osoby
- c. **JEST MI WIADOMYM**, że zmarły, o którym mowa wyżej, złożył za życia udokumentowane (w szczególności pisemne) oświadczenie, w którym wyraził zgodę na pobranie od niego komórek, tkanek i narządów po jego śmierci dla potrzeb prowadzenia badań naukowych.

Kopię oświadczenia dołączam do niniejszego protokołu./Oświadczenie to pozostaje w dyspozycji (*niepotrzebne skreślić*)

- d. **JEST MI WIADOMYM**, że zmarły, o którym mowa wyżej, złożył za życia ustne oświadczenie, w którym wyraził zgodę na pobranie od niego komórek, tkanek i narządów po jego śmierci dla potrzeb prowadzenia badań naukowych.

Oświadczenie zostało złożone w następujących okolicznościach:
.....
.....
.....

Świadcami złożenia ustnego oświadczenia o powyższej treści były następujące osoby:
.....
.....

- e. **WYRAŻAM ZGODE/NIE WYRAŻAM ZGODY** na wykorzystanie wizerunku zmarłego dla potrzeb wynikających z prowadzenia badań naukowych i publikacji oraz prezentacji wyników badań

(*o ile dotyczy*).

Czytelny podpis osoby składającej oświadczenie.....

(w przypadku rozmowy osobistej)

Podpis i pieczęć lekarska odbierającego oświadczenie.....

Oświadczenie lekarza

Do chwili pobrania komórek tkanek i narządów w celach leczniczych stanowiących szczególne dobro i szanse powrotu do zdrowia dla zagrożonych ciężkim uszczerbkiem na zdrowiu działając w szczególnych warunkach wykonywania badania sekcji zwłok sądowo-lekarskiej nie zostały mi udostępnione informacje i dokumenty, z treści których wynikałby przesłanki wykluczające pobranie komórek, tkanek i narządów, o których mowa w treści art. 6 ust. pkt 2 i 3.

Z informacji potwierdzonej w Centralnym Rejestrze Sprzeciwów wynika, iż zmarły nie wyraził w tym rejestrze sprzeciwu na pobranie komórek, tkanek i narządów.

Podpis i pieczęć lekarska.....